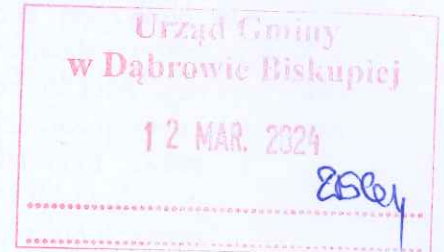

**SAMORZĄDOWE KOLEGIUM
ODWOŁAWCZE
w BYDGOSZCZY**

Bydgoszcz, dnia 04 marca 2024 r.

SKO-4220/4/2024

DECYZJA

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bydgoszczy w składzie orzekającym:

Przewodniczący - *Anna Folgier (spr.)*
Członkowie - *Urszula Bylińska*
- *Celina Siermińska-Warczak*

po rozpatrzeniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 04 marca 2024 r. sprawy z odwołań **Pana Przemysława Nakoniecznego oraz Pana Michała Brzezińskiego** reprezentowanego przez radcę prawnego Aleksandrę Anders od decyzji Wójta Gminy Dąbrowa Biskupia z dnia 13 grudnia 2023 r. umarzającej w całości jako bezprzedmiotowe postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie istniejącej fermy drobiu broйлера kurzego na terenie nieruchomości nr 62/3 i 62/4, obręb ewidencyjny: 0010 Modliborzyce;

na podstawie art. 1, art. 2 i art. 17 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz.U. z 2018 r. poz. 570), art. 17 pkt 1, art. 138 § 2 w zw. z art. 7, art. 77 § 1, art. 107 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) w zw. z art. 59 ust. 1, art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.)

orzeka

**- uchylić zaskarżoną decyzję w całości
i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 grudnia 2023 r. Wójt Gminy Dąbrowa Biskupia umorzył w całości jako bezprzedmiotowe postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie istniejącej fermy drobiu broйлера kurzego na terenie nieruchomości nr 62/3 i 62/4, obręb 0010 Modliborzyce. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia organ wskazał, że przedmiotowe przedsięwzięcie nie jest już planowane, co oznacza, że brak jest w postępowaniu elementu stosunku materialnoprawnego o charakterze przedmiotowym. W ocenie organu nie może być w takiej sytuacji mowy

o zastosowaniu art. 71 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Wprawdzie organowi pierwszej instancji znana jest linia orzecznicza NSA odmiennie traktująca wymóg uzyskania decyzji środowiskowej dla przedsięwzięcia zrealizowanego, jednak rolą organu jest wskazanie, która linia orzecznicza jest bardziej prawidłowa.

Od powyższej decyzji odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bydgoszczy w ustawowym terminie wnieśli Pan Michał Brzeziński reprezentowany przez radcę prawnego Aleksandrę Anders oraz Pan Przemysła Nakonieczny. Pan Michała Brzeziński zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

- 1) prawa materialnego, tj. art. 80 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko poprzez nie wzięcie pod uwagę wniosków i żądań stron oraz społeczności lokalnej składanych w toku postępowania;
- 2) przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.
 - art. 6 K.p.a. poprzez wydanie decyzji z rażącym naruszeniem prawa oraz art. 7 Konstytucji RP,
 - art. 7, art. 75, art. 77 K.p.a. poprzez niewyjaśnienie stanu faktycznego sprawy niezbędnego do prawidłowego załatwienia sprawy, mającego na względzie interes społeczny oraz słuszny interes obywateli poprzez pominięcie ustalenia rzeczywistego stanu faktycznego sprawy oraz charakteru i specyfiki inwestycji oraz zakresu oddziaływania inwestycji na środowisko,
 - art. 11, art. 107 § 1 i 3 K.p.a. poprzez nieprawidłowe uzasadnienie motywów rozstrzygnięcia bez właściwego wyjaśnienia jego przesłanek,
 - art. 8 K.p.a. poprzez naruszenie zasady pogłębiania zaufania obywatela do organów państwa z uwagi na przyjętą błędną wykładnię przepisów prawa oraz brak przeprowadzenia rzetelnego i obiektywnego postępowania mającego na celu wyjaśnienie sprawy,
 - art. 28 K.p.a. poprzez niewłaściwe ustalenie stron postępowania.

Pan Przemysła Nakonieczny zaskarżonej decyzji zarzucił brak przeprowadzenia wystarczających czynności zmierzających do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy; brak rozpatrzenia wniosku skarżącego o uznanie za stronę postępowania, pomimo strefy ochronnej wokół kurników, w której znajduje się nieruchomość skarżącego. Skarżący podniósł, że na chwilę obecną inwestor nie jest zobowiązany żadnymi ograniczeniami czy wymogami.

Samorządowego Kolegium Odwoławcze w Bydgoszczy działając w trybie odwoławczym ustaliło i zważyło, co następuje.

W pierwszej kolejności należy podnieść, że art. 509 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.) w pkt 8c z dniem 1 stycznia 2018 r. dokonał zmiany w art. 74 ustawy o ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm., dalej: uuios), precyzując kto jest stroną w postępowaniu o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Do art. 74 ustawy dodano ust. 3a w brzmieniu: „Stroną postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wnioskodawca oraz podmiot, któremu przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości znajdującej się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie. Przez obszar ten rozumie się:

- działki przylegające bezpośrednio do działek, na których ma być realizowane przedsięwzięcie,
- działki, na których w wyniku realizacji lub funkcjonowania przedsięwzięcia zostałyby przekroczone standardy jakości środowiska,

- działki znajdujące się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia, które może wprowadzić ograniczenia w zagospodarowaniu nieruchomości, zgodnie z jej aktualnym przeznaczeniem."

Zgodnie z art. 545 ust. 1 powołanej ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy dotyczących decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz w sprawach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania albo zmiany decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1, 10, 14 i 18 uuios, stosuje się przepisy obowiązujące przed dniem 1 stycznia 2018 r. To zaś oznacza, że - ponieważ postępowanie w sprawie zostało wszczęte w dniu 17 maja 2017 r. (data wpływu wniosku do organu) i nie zostało zakończone - w sprawie nie znajdował zastosowania przepis art. 74 ust. 3a uuios w przytoczonym wyżej brzmieniu, a w konsekwencji do oceny statusu strony w postępowaniu należało stosować ogólne reguły postępowania administracyjnego, wynikające z art. 28 K.p.a.

W myśl art. 28 K.p.a. stroną postępowania administracyjnego jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Tut. Kolegium podziela stanowisko wypracowane w tej kwestii (w omawianym stanie prawnym), zgodnie z którym oprócz właścicieli nieruchomości położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stronami w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych będą również inni, których nieruchomości mieszczą się w zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia. Mówiąc o oddziaływaniu należy przy tym mieć na uwadze również te miejsca, gdzie uciążliwości związane z przedsięwzięciem mieszczą się w granicach norm określonych przez przepisy prawa lub decyzjach na ich podstawie wydanych. Dla ustalenia zatem, czy dany podmiot ma, w rozumieniu art. 28 K.p.a., interes prawny w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i w związku z tym, czy ma przymiot strony w tym postępowaniu, nie ma znaczenia czy oddziaływanie na jego nieruchomość będzie mieścić się w granicach dopuszczalnych norm, czy też będzie ponadnormatywne, lecz wystarczy, że nieruchomość znajduje się w zasięgu oddziaływania planowanej inwestycji (por. m.in. wyrok NSA z dnia 19 grudnia 2017 r., II OSK 815/17, wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 24 lipca 2018 r., II SA/Rz 482/18).

W sprawie niniejszej, na co zwrócił uwagę WSA w Bydgoszczy w wyroku z dnia 08 maja 2018 r., istotne znaczenie miała odpowiedź na pytanie, czy planowane przedsięwzięcie będzie źródłem emisji substancji szkodliwych i odorów oddziałujących w sposób nieakceptowalny na otoczenie terenu inwestycji, tj. w szczególności na pobliską zabudowę mieszkaniową. Chodziło zatem o jednoznaczne ustalenie, czy odległość ta jest wystarczająca do uznania, że uciążliwość ta jest z punktu widzenia stałego pobytu ludzi akceptowalna, czy też nie. Właściwych szacunków tego rodzaju nie zawiera w szczególności przedłożony przez inwestora raport, który koncentruje się zasadniczo na kwestii dotrzymania norm emisji gazu konkludując, iż uciążliwości przedsięwzięcia zamkną się całkowicie w granicach terenu inwestycji. Tym samym ani w raporcie ani w pozostałym materiale dowodowym sprawy nie znajduje się analiza, pozwalająca na oszacowanie: 1) zasięgu terytorialnego, 2) skali (natężenia, czasu trwania) - przewidywanych oddziaływań odorowych. Dlatego też mając na uwadze fakt, że nieruchomości skarżącego znajdują się w strefie ochronnej wokół działek inwestora, tut. Kolegium uznało, że o interesie prawnym skarżącego w niniejszym postępowaniu świadczy prawo do niezakłóconego korzystania z nieruchomości, wynikające z art. 140 oraz 144 k.c. (por. np. wyrok NSA z dnia 18 kwietnia 2019 r., II OSK 1514/17).

Istota sporu w realiach sprawy sprowadza się do rozstrzygnięcia kwestii dotyczącej możliwości wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i tym samym przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko po zrealizowaniu przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Przedmiotowe przedsięwzięcie polegające na rozbudowie fermy drobiu brojlera kurzego o 4 budynki inwentarskie wraz z instalacjami wewnętrznymi, budową 8 szt. silosów paszowych, zbiorników na ścieki wraz z infrastrukturą techniczną na terenie działek nr 62/3 i 62/4 położonych w obrębie Modliborze, gm. Dąbrowa Biskupia zostało zaliczone na podstawie § 2 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 2 ust 2 pkt 51 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 71), do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Decyzją z dnia 08 maja 2018 r. Wójt Gminy Dąbrowa Biskupia ustalił na rzecz Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej „NOWOŚĆ” środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie istniejącej fermy drobiu brojlera kurzego na terenie nieruchomości nr 62/3 i 62/4 obręb Modliborze, gm. Dąbrowa Biskupia. Na skutek odwołania strony Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bydgoszczy decyzją nr SKO-4220/20/2018 z dnia 27 sierpnia 2018 r. utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję. Od powyższej decyzji skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy złożył Pan Michał Brzeziński. WSA w Bydgoszczy wyrokiem sygn. akt II SA/Bd 1166/18 z dnia 05 lutego 2019 r. uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję Wójta Gminy Dąbrowa Biskupia z dnia 08 maja 2018 r. oraz postanowienie RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 15 września 2017 r. znak: WOO.4242.67.2017.MD1.3. Skargę kasacyjną od powyższego wyroku do Naczelnego Sądu Administracyjnego wniosła Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „NOWOŚĆ”. NSA wyrokiem sygn. akt III OSK 1579/21 z dnia 17 stycznia 2023 r. oddalił skargę kasacyjną.

Starosta Inowrocławski postanowieniem z dnia 14 marca 2023 r. wznowił postępowanie w przedmiocie wydanej w dniu 23 października 2018 r. na rzecz Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej „NOWOŚĆ” ostatecznej decyzji nr 25/2018 znak: AB.6740.1.25.2018 zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę pn. „Rozbudowa istniejącej fermy drobiu brojlera kurzego o 4 budynki inwentarskie nr 1, 2, 3 i 4 wraz z instalacjami wewnętrznymi, 8 silosów paszowych, zbiorników na ścieki wraz z infrastrukturą techniczną na terenie działek o numerach ewidencyjnych 62/3 i 62/4 położonych w obrębie ewidencyjnym Modliborze, gm. Dąbrowa Biskupia”. Postanowieniem z dnia 05 kwietnia 2023 r. Starosta Inowrocławski zawiesił ww. postępowanie do czasu wydania przez Wójta Gminy Dąbrowa Biskupia decyzji środowiskowej.

W aktach sprawy zalegają trzy zaświadczenia Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Inowrocławiu z dnia 23 grudnia 2022 r., 08 maja 2023 r., 19 września 2023 r. o braku wniesienia sprzeciwu w drodze decyzji w związku z dopełnieniem przez inwestora obowiązku zawiadomienia właściwego organu o zakończeniu rozbudowy fermy drobiu brojlera kurzego o 4 budynki inwentarskie w zakresie budowy odpowiednio: budynku inwentarskiego nr 1, budynku inwentarskiego 3 i 4 wraz z instalacjami wewnętrznymi, silosami paszowymi, zbiornikiem na ścieki i infrastrukturą techniczną na działkach nr 62/3 i 62/4; budynku inwentarskiego nr 2 zlokalizowanego na terenie działki nr 62/3.

W tak przedstawionych okolicznościach sprawy, tut. Kolegium stwierdza, że rozpoczynając budowę przedmiotowej inwestycji Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „NOWOŚĆ” nie działała bezprawnie, gdyż posiadała wówczas decyzję ostateczną z dnia 23 października 2018 r., zezwalającą na rozpoczęcie robót budowlanych zgodnie z pozwoleniem na budowę. W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że decyzja ostateczna jest prawidłowa, stąd inwestor miał pełne prawo zakładać, że wykonuje inwestycję zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Decyzje ostatecznie korzystają bowiem z domniemania prawidłowości, są wykonalne i trwałe, a osoba, która na mocy takiej decyzji nabyła pewne uprawnienia ma podstawy do tego by z nich skorzystać.

Określone w decyzji środowiskowej warunki realizacji przedsięwzięcia, nie mogą być na dalszych etapach procesu inwestycyjnego modyfikowane, zmieniane, wiążą organy wydające pozwolenie na budowę. Jednakże późniejsze uchylene lub stwierdzenie nieważności decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, nie może pozostać bez wpływu na ustalenia ww. decyzji. Nie można też przyjąć w świetle obowiązującego prawa, aby w dalszym ciągu funkcjonowała w obrocie prawnym i była realizowana decyzja o pozwoleniu na budowę, skoro została uchylona czy została stwierdzona nieważność decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w oparciu o którą została wydana ta decyzja (zob. wyrok NSA z dnia 01 lutego 2013 r., II OSK 2520/12). Orzeczenie WSA w Bydgoszczy z dnia 05 lutego 2019 r. uzyskało prawomocność z dniem wydania wyroku przez NSA, czyli 17 stycznia 2023 r. Dopiero z tym dniem ostateczna decyzja środowiskowa została wyeliminowana z obrotu prawnego. Dlatego też z uwagi na uchylene decyzji Wójta Gminy Dąbrowa Biskupia z dnia 08 maja 2018 r. o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, Starosta Inowrocławski wznowił z urzędu postępowanie w przedmiocie decyzji własnej z dnia 23 października 2018 r. udzielającej pozwolenia na budowę. Tut. Kolegium stoi na stanowisku, że w przypadku uchylenia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w momencie, gdy zostało już wydane pozwolenie na budowę i rozpoczęła się realizacja przedsięwzięcia, spowoduje to obarczenie wydanego pozwolenia wadą kwalifikującą tą decyzję do wyeliminowania z obrotu prawnego.

Źródłem wątpliwości jest przede wszystkim brzmienie art. 71 ust. 2 uuios, zgodnie z którym, uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla przedsięwzięć planowanych. Organ pierwszej instancji, kierując się wykładnią językową stwierdził, że skoro ustawa mówi o przedsięwzięciach „planowanych”, to wspomniany przepis nie może dotyczyć przedsięwzięć (inwestycji) zrealizowanych. Tut. Kolegium nie podziela tego poglądu. Rolą organów administracji nie jest również, jak stwierdził Wójt Gminy Dąbrowa Biskupia w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, „wskazanie, która linia orzecznicza jest bardziej prawidłowa”. Organ może natomiast podzielić stanowisko prezentowane w doktrynie czy też orzecznictwie sądów administracyjnych.

Z literalnego brzmienia art. 72 ust. 1 pkt 1 uuios wynika, iż wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach poprzedza wydanie decyzji udzielającej pozwolenia na budowę i decyzji lokalizacyjnej. Jednakże wykładnia gramatyczna nie jest jedyną metodą wykładni interpretacji prawa i bywa, że mimo iż brzmienie przepisu jest jasne, to trzeba sięgnąć do innych rodzajów wykładni, w tym wykładni systemowej i celowościowej, tak aby wydobyć rzeczywiste znaczenie normy prawnej (zob. wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 23 marca 2021 r., II SA/Rz 1264/20). W niniejszej sprawie, przy interpretacji ww. przepisu, taka potrzeba zaistniała. Decydujące znaczenie z punktu widzenia celu jakiemu służy postępowanie środowiskowe ma rozstrzygnięcie o warunkach środowiskowych jakie muszą zostać spełnione celem umożliwienia podjęcia określonej działalności. W ocenie Kolegium określenie tych uwarunkowań jest celowe nie tylko po wydaniu decyzji zezwalającej na realizację inwestycji, ale nawet po rozpoczęciu jej realizacji. Powyższe stanowisko dominuje w orzecznictwie sądów administracyjnych (por. wyroki NSA: z dnia 18 maja 2016 r., II OSK 1063/15, z dnia 10 listopada 2015 r., II OSK 542/14, z dnia 26 października 2011 r., II OSK 1820/11, LEX nr 1152061; z dnia 18 stycznia 2011 r. II GSK 6/10, LEX nr 785428; z dnia 26 listopada 2008 r. II OSK 1481/07, LEX nr 746221). Zatem kwestia tego czy na działkach inwestora jest już zrealizowane przedmiotowe przedsięwzięcie nie powinna mieć znaczenia, gdyż rolą organu w tego typu postępowaniu jest określenie warunków środowiskowych, jakie winno spełniać dane zamierzenie. Ponieważ w niniejszej sprawie była wydana decyzja środowiskowa oceniająca wpływ przedsięwzięcia na środowisko, jednakże została ona wyeliminowana z obrotu na skutek jej uchylenia, w tej sytuacji ocena wpływu inwestycji na środowisko może być przeprowadzona w późniejszej fazie w drodze wyjątku od zasady ogólnej, zgodnie z którą

ocenę należy przeprowadzić w możliwie najwcześniejszej fazie procesu decyzyjnego. „Rozpoczęcie realizacji inwestycji, a nawet zrealizowanie inwestycji, nie czyni bezprzedmiotowym postępowania w sprawie środowiskowych uwarunkowań zgody na określoną inwestycję” (wyrok NSA z dnia 03 lutego 2010 r., II GSK 6/10).

Ubocznie należy podkreślić, że także nowelizacja art. 49 ust. 4a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2015 r. wprowadziła obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, jeżeli wynika to z przepisów ustawy środowiskowej, przed wydaniem decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego i pozwoleniu na wznowienie robót czy też o zatwierdzeniu projektu budowlanego, jeżeli budowa została zakończona.

Reasumując, w ponownie przeprowadzonym postępowaniu Wójt Gminy Dąbrowa Biskupia w pierwszej kolejności zbada zgodność przedmiotowego przedsięwzięcia z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W dalszej kolejności, organ uwzględni ocenę prawną i wskazania co do dalszego postępowania w sprawie zawarte w wyroku WSA w Bydgoszczy sygn. akt II SA/Bd 1166/18 z dnia 05 lutego 2019 r. uchylającym zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję Wójta Gminy Dąbrowa Biskupia z dnia 08 maja 2018 r. oraz postanowienie RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 15 września 2017 r. znak: WOO.4242.67.2017.MD1.3.

Mając powyższe na uwadze Samorządowe Kolegium Odwoławcze orzekło jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna.

Na decyzje skarga nie przysługuje, jednak strona niezadowolona z rozstrzygnięcia może wnieść sprzeciw do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy za pośrednictwem tut. Kolegium w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 6a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2021 r. poz. 535), od sprzeciwu należy uiścić wpis stały w wysokości 100 zł, gotówką do kasy sądu lub na rachunek bankowy sądu.

Jednocześnie tut. Kolegium poucza, iż strona może ubiegać się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na jej wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych. Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

Otrzymują:

Skład orzekający:

Przewodniczący

Członek

Członek

